

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Obdo/52/2022                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 2119200932                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 31.10.2023                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Gabriela Mederová        |
| Funkcia:                   | súdca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2023:2119200932.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Lenky Praženkovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu Sociálna poisťovňa, so sídlom 29. augusta 8 a 10, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 30 807 484, pobočka Nitra, so sídlom Slančíkovej 3, Nitra, proti žalovanému Jozef Čmehýl, trvale bytom Hlavná 628, Špačince, podnikajúci pod obchodným menom Jozef Čmehýl D-O-S Doprava - Obchod - Služby, s miestom podnikania Hlavná 628, Špačince, IČO: 17 547 521, zastúpenému advokátkou PhDr. JUDr. Jaroslavou Balážiovou, so sídlom Paulínska 17, Trnava, o zaplatenie 19.117,78 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 28Cb/13/2019, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 32Cob/2/2021-214 z 29. apríla 2022, takto

### rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava ako súd prvej inštancie (ďalej tiež „prvoinštančný súd“) rozsudkom č. k. 28Cb/13/2019-140 z 5. marca 2020, žalobu žalobcu zamietol a vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

2. Z odôvodnenia prvoinštančného rozsudku vyplýva, že žalobca sa svojou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia 19.117,78 eura a náhrady trov konania titulom regresného nároku na náhradu škody spôsobenej žalobcovi vyplatením dôchodkových dávok pozostalým poškodeného zamestnanca žalovaného. Žalovaný vznik nárokov žalobcu popieral a žalobu navrhoval zamietnuť ako nedôvodnú pre nedostatok jeho pasívnej legitimácie v tomto konaní, ďalej pre nemožnosť priznania uplatnených nárokov žalobcovi z dôvodu ich premlčania a napokon pre neexistenciu jeho zavineného protiprávneho konania majúceho za následok vznik škody na strane žalobcu.

3. V konaní skutkový priebeh udalostí, z ktorých žalobca svoj žalobný nárok vyvodzuje, sporný nebol. Z nich vyplýva, že dňa 9. marca 2015 bol zamestnanec žalovaného, pán G. G., vyslaný na pracovnú cestu do Anglicka ako vodič súpravy vozidiel. Dňa 10. marca 2015 na parkovisku v Nemecku zistil, že na ľavom prednom kolese riadiacej nápravy ťahača je pneumatika s defektom, koleso sám vymenil za náhradné nachádzajúce sa v držiaku na návese, čo následne telefonicky oznámil svojmu zamestnávateľovi, t. j. žalovanému. Po vykládke tovaru vo Welington v Anglicku dňa 11. marca 2015, po prejedení cca 1000 km od výmeny kolesa, došlo za jazdy k prasknutiu vymenenej pneumatiky na ľavom prednom kolese ťahača, následkom čoho došlo k vybočeniu motorového vozidla z komunikácie, narazeniu kabíny vozidla do protišľáhlého svahu a k smrteľnému zraneniu vodiča G. G.. Žalobca pozostalým poškodeného (manželke a dieťaťu) vyplatil dávky z dôchodkového poistenia formou vdovského a sirotského dôchodku v celkovej výške 19.117,78 eura za obdobie od 11. marca 2015 do 7. septembra 2018. Z predložených listinných dôkazov (Protokolu Inšpektorátu práce Trnava č. ITA-4-19-2.6/P-J1-17, dokumentu „Summary of Report and Conclusions“ a Záznamu o registrovanom pracovnom úraze) mal súd prvej inštancie za dostatočne preukázané (čo nebolo sporné ani medzi stranami sporu), že došlo k protiprávnemu konaniu (výmene pneumatiky s defektom na hnacej náprave ťahača za nevhodnú pneumatiku určenú pre náves), majúcemu za následok vznik škody (smrteľný pracovný úraz poškodeného poistenca žalobcu), pričom k vzniku škody došlo v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním (smrteľný pracovný úraz poškodeného bol spôsobený náhlym prasknutím vymenenej nevhodnej pneumatiky a nárazom kabíny vozidla do svahu). Žalobca žalovaného vyzval na náhradu škody výzvou č. 95/2017 z 15. augusta 2017 a výzvou č. 121/2018 z 10. septembra 2018, žalovaný však žalobcom uplatnené nároky ku dňu rozhodovania súdu neuspokojil, ani len z časti.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil ako nárok Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, podľa § 238 ods. 1 a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a dospel k záveru, že nároky uplatnené žalobcom v tomto konaní mu nemožno priznať z dôvodu neunesenia dôkazného bremena preukázať v konaní zavinené protiprávne konanie žalovaného majúce za následok vznik škody na strane žalobcu výplatom dávok vdovského a sirotského dôchodku v žalovanej výške pozostalej manželke a dieťaťu po zomrelom G. G., bývalom zamestnancovi žalovaného.

5. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie vo všeobecnosti uviedol, že pri nároku Sociálnej poisťovne na náhradu poskytnutých dávok od tretích osôb, treba skúmať mieru zavinenia tretej osoby, lebo v rozsahu, v akom nebolo jej zavinenie (spoluzavinenie) príčinou vzniku nároku na poskytnutie dávok, nemá tretia osoba voči Sociálnej poisťovni povinnosť nahradiť poskytnuté dávky, resp. nahradiť škodu vzniknutú výplatom dávok. Zdôraznil, že prvok zavinenia tretej osoby pre priznanie regresných nárokov Sociálnej poisťovne je vždy rozhodujúci bez zreteľa na to, či v prípade tejto tretej osoby prichádzala v inom právnom vzťahu (napr. pracovnoprávnom) do úvahy jej objektívna zodpovednosť (napr. zodpovednosť zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom). Keďže zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení ako osobitný právny predpis otázku zavinenia (spoluzavinenia) v tomto zodpovednostnom vzťahu neupravuje, treba vychádzať zo všeobecnej úpravy v ustanovení § 420 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Zodpovednosť za škodu spôsobenú porušením právnej povinnosti možno uplatniť, ak sú splnené nasledovné predpoklady zodpovednosti za škodu: a/ porušenie právnej povinnosti (existencia protiprávneho úkonu), b/ vznik škody ako majetkovej ujmy, c/ existencia príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom škodcu a vzniknutou škodou, d/ zavinenie toho, kto škodu svojím protiprávnym úkonom spôsobil. Iba ak sú splnené všetky uvedené predpoklady, tak objektívnej povahy (písm. a/ až c/), ako aj subjektívnej povahy (písm. d/), ide o zodpovednosť za škodu založenú na princípe zavinenia.

6. Z odôvodnenia prvoinštančného rozsudku ďalej vyplýva, že žalobca založil svoj nárok na vyplatenie poskytnutých dávok na záveroch protokolu Inšpektorátu práce Trnava č. ITA-4-19-2.6/P-J1-17 zo 4. apríla 2017, ktorý podľa názoru žalobcu preukázal zavinené protiprávne konanie žalovaného, na základe ktorého došlo k výplate dôchodkových dávok pozostalým poistenca žalobcu pána G.. Z predložených listinných dôkazov súd uzavrel, že príčinou dopravnej nehody bola výmena ľavej prednej pneumatiky za

pneumatiku, ktorá nebola technicky určená na použitie na hnacej náprave. Vo vzťahu k otázke zavinenia mal súd za to, že žalobca v konaní nepreukázal, že by k vzniku škody došlo zavinením žalovaného. Naopak, z výsluchu svedka pána U.N., ako odborne spôsobilej osoby vykonávajúcej školenia pre profesionálnych vodičov vyplynulo, že v rámci školení je profesionálny vodič oboznamovaný okrem iného aj s metodikou označovania, starostlivosti, kontroly stavu či prípadnej výmeny poškodených pneumatík, ako aj s informáciami, ktoré sú výrobcami pneumatík zobrazované na pneumatikách. Z dokladov predložených žalovaným mal súd za preukázané, že vodič, pán G., bol preukázateľne držiteľom platného vodičského preukazu pre skupiny oprávnení A, B, C, E a T, platného preukazu o absolvovaní školenia vodičov z vyhlášky Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 208/1991 Zb. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel a zo zákona NR SR č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a o zmene niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z.z., ďalej platného dokladu o psychickej spôsobilosti vodiča z 23. septembra 2014 a napokon bol aj držiteľom platnej kvalifikačnej karty vodiča. Pred nehodou v rámci jeho vzdelávania ako profesionálneho vodiča bol riadne oboznámený s konkrétnym pracovným postupom počas odstraňovania a výmeny pneumatiky, konštrukcie pneumatík na používanom motorovom vozidle, ako aj bezpečnosťou a ochranou zdravia pri výmene kolesa. Poukazom na zákon č. 280/2006 Z. z. o povinnej základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku niektorých vodičov mal súd prvej inštancie za to, že tým, že poškodený p. G. bol držiteľom kvalifikačnej karty vodiča, preukázateľne musel byť oboznámený so všetkými podmienkami bezpečnej jazdy a jeho vedomosti a zručnosti museli byť predtým preverené príslušnými skúškami v zmysle platných právnych predpisov z oblasti dopravy (vrátane zákona č. 280/2006 Z. z.). Rozsah a obsah kurzov profesionálnych vodičov (základnej kvalifikácie, resp. pravidelného výcviku) vyplývajú z Prílohy č. 1 a č. 3 zákona č. 280/2006 Z. z. a tieto bližšie popísal svedok U. vo svojej výpovedi. Z dokazovania tak vyplynul obsah vzdelávania profesionálnych vodičov, vrátane pracovného postupu počas odstraňovania a výmeny pneumatiky, konštrukcie pneumatík, ako aj bezpečnosti a ochrany zdravia pri výmene kolesa.

7. Ohľadne inkriminovanej udalosti dopravnej nehody dospel súd prvej inštancie k záveru, že identifikácia poškodenia pneumatiky, ako aj následné riešenie situácie (výmenou, realizáciou bezpečného dojazdu, zabezpečením výmeny prostredníctvom odborného servisu), bola výlučne v kompetencii a zodpovednosti profesionálneho vodiča nákladnej kamiónovej dopravy, poškodeného p. G.. Z dokumentu „Summary of Report and Conclusions“ vyplynulo, že príčinou dopravnej nehody bolo použitie nevhodnej pneumatiky na ľavej riadiacej náprave vozidla napriek tomu, že pneumatika bola určená na náves, nie na riadiacu nápravu. Z dokazovania zároveň vyplynulo (a medzi stranami to ani sporné nebolo), že túto pneumatiku pred dopravnou nehodou osadil na vozidlo práve poškodený p. G.. Takúto pneumatiku mohol vodič použiť len na núdzový dojazd a nie ďalšiu jazdu v rozsahu stoviek kilometrov. Pod núdzovým dojazdom je pritom potrebné chápať jazdu vozidlom len na nevyhnutnú vzdialenosť a na nevyhnutný čas, t. j. do najbližšieho možného servisného miesta alebo bezpečného výjazdu z komunikácie. Všetky tieto skutočnosti poškodený p. G. musel, resp. mal vedieť vzhľadom na jeho kvalifikáciu ako profesionálneho vodiča a držiteľa kvalifikačnej karty vodiča. Súd preto konštatoval, že zavinenie na vzniku smrteľnej dopravnej nehody nesie v plnej miere poškodený, pretože svojím konaním (neodbornou výmenou pneumatiky a ďalšou jazdou na neprimeranú vzdialenosť) porušil dopravné predpisy, následkom čoho vznikla dopravná nehoda.

8. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že tretia osoba v zmysle § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení (v danom prípade žalovaný) má povinnosť nahradiť poskytnuté dávky Sociálnej poisťovni (žalobcovi) len v takom rozsahu, v akom je jej zavinené protiprávne konanie v príčinnej súvislosti s poskytnutými dávkami, na ktoré poistencovi vznikol nárok v dôsledku jeho konania. Pri posudzovaní nároku Sociálnej poisťovne na náhradu škody súd skúma prípadné spoluzavinenie poškodeného, majúce za následok obmedzenie zodpovednosti tretej osoby (žalovaného). Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci nebolo preukázané zavinenie žalovaného na spôsobení smrteľného pracovného úrazu poškodeného p. G., nemohol vzniknúť ani regresný nárok žalobcu voči žalovanému na uhradenie vyplatených dávok dôchodkového poistenia pozostalým poškodeného. Súd pri rozhodovaní vychádzal zo skutkového stavu zisteného z dôkazov predložených stranami sporu, z ktorých dospel k záveru, že aj keď si žalobca regresný nárok voči žalovanému uplatnil včas, v žalobe uplatnené nároky mu nebolo možné priznať z

dôvodu ich nedôvodnosti. K námietke premlčania žalobcom uplatnených nárokov súd prvej inštancie uviedol, že táto nemohla obstať, pretože subjektívna trojročná premlčacia doba na jednotlivé splátky (dávky) vyplatené za obdobie od marca 2015 do marca 2017 začala plynúť najskôr dňom 5. apríla 2017 (deň nasledujúci po doručení Protokolu Inšpektorátu práce zo dňa 4. apríla 2017) a uplynula by márne 5. apríla 2020; objektívna desaťročná premlčacia doba začala plynúť od momentu vyplatenia dôchodkových dávok, t. j. najskôr od marca 2015 a márne by uplynula v marci 2025. Nakoľko žalobca doručil žalobu na súd 6. februára 2019, jeho právo na náhradu vyplatených dôchodkových dávok premlčané nebolo.

9. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „CSP“) tak, že žiadnej zo strán právo na náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil nemožnosťou priznania náhrady trov konania žiadnej zo sporových strán z dôvodu existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania v konaní úspešnému žalovanému dôvodiac, že hoci v dôsledku zamietnutia žaloby by bol pomer úspechu žalovaného v rozsahu 100 %, mal súd za to, že žalobca dôvodne predpokladal naplnenie predpokladov zodpovednosti žalovaného za spôsobenú škodu (t. j. smrteľnú dopravnú nehodu poistenca žalobcu). Súd poukázal na zrejme tendenčné konanie žalovaného, ktorý účelovo prijímal svoju zodpovednosť za smrteľný úraz svojho zamestnanca, dokým žalobca vyplácal pozostalým dôchodkové dávky, avšak už svoju zodpovednosť popieral, keď si žalobca voči nemu uplatnil regresný nárok za takto vyplatené dávky.

10. Na odvolanie žalobcu proti prvoinštančnému rozsudku v celom rozsahu, ako aj odvolanie žalovaného proti druhému výroku prvoinštančného rozsudku o nepriznaní práva na náhradu trov konania žiadnej zo strán, Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 32Cob/2/2021-214 z 9. apríla 2022, rozsudok súdu prvej inštancie v jeho prvom výroku o zamietnutí žaloby žalobcu ako vecne správny podľa § 387 CSP potvrdil, kým v druhom výroku prvoinštančný rozsudok zmenil tak, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu prvoinštančného konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd zároveň žalovanému priznal aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania, rovnako v rozsahu 100 %.

11. S prihliadnutím na obsah podaných odvolaní, predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu žalobcu bolo v prvom rade posúdiť, či súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (že príčinou nehody bola výmena poškodenej pneumatiky na ťahači za nevhodnú a že obsahová náplň školenia, ktoré poskytuje vodičom v konaní vypočutý svedok pán U. korešponduje s obsahovou náplňou školenia, ktorého sa zúčastnil pán G.) a či vec aj nesprávne právne posúdil, a to nesprávnou aplikáciou § 5 vyhlášky č. 464/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevádzke vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách, keď konanie vodiča súvisiace s výmenou pneumatiky považoval súd prvej inštancie za porušujúce povinnosti používať na vozidle len typovo schválené alebo homologizované pneumatiky určené výrobcou vozidla v súlade s určením výrobcu pneumatík, ktoré sú zapísané v osvedčení o evidencii časti II alebo v technickom osvedčení vozidla a či toto malo za následok aj nesprávnosť jeho záverov o protiprávnom konaní vodiča a jeho výlučnej zodpovednosti za dopravnú nehodu s následkom jeho smrti.

12. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia stotožnil so skutkovým stavom, ako ho zistil v konaní súd prvej inštancie, na základe ktorého posudzoval žalobcom uplatnené nároky a rovnako sa stotožnil aj s jeho právnymi závermi vo veci, že príčinou dopravnej nehody bolo „obutie“ nevhodnej pneumatiky (t. j. pneumatiky technicky určenej na náves vozidla, a teda na nápravu, ktorá nie je hnacia) na hnaciu ľavú prednú nápravu ťahača, a to pre ďalšiu riadnu prevádzku ťahača s návesom, vodičom vozidla pánom G. (čo malo po používaní takto „nevhodne obutého“ vozidla na jeho riadnu prevádzku v rozsahu cca 1000 km za následok jej prasknutie a následné vybočenie vozidla vľavo mimo komunikáciu, prerazenie ochranných zvodidiel, čo viedlo k priamemu narazeniu kabíny vozidla do protihľadáku svahu, následnej úplnej demolácii kabíny a k zraneniu vodiča, nezlučiteľného so životom) a že žalobca v konaní nepreukázal, že by k vzniku škody došlo čo i len z časti zavinením žalovaného, a teda, že by žalobcovi vznikol voči žalovanému uplatnený nárok. Na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia odvolací súd k jednotlivým odvolacím námietkam žalobcu uviedol nasledovné:

13. Za nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil námietku žalobcu o nesprávnosti záveru súdu prvej inštancie, že vodič obutím nevhodnej pneumatiky na hnaciu nápravu ťahača a následné použitie ťahača pre jeho riadnu prevádzku neporušil § 5 ods. 1 a ods. 5 vyhlášky č. 464/2009 Z. z., v zmysle ktorého sa na vozidle smú používať len typovo schválené alebo homologizované pneumatiky určené výrobcom vozidla v súlade s určením výrobcu pneumatík, ktoré sú zapísané v osvedčení o evidencii časti II alebo v technickom osvedčení vozidla a že na rovnakej náprave musia byť použité iba zhodné pneumatiky. Odvolací súd poukázal na to, že z dokazovania vyplynulo, že pneumatika (Fulda Ecotron), ktorú „obul“ na hnaciu nápravu ťahača vodič, nebola technicky určená na použitie pre riadnu prevádzku vozidla a takéto jej nevhodné použitie vodičom malo za následok nespôsobilosť vozidla na premávku na pozemných komunikáciách, ako to jednoznačne potvrdil aj znalec Ing. Milan Zacharda vo svojom posudku č. 62/2019 z 21. októbra 2019. Neobstoja preto námietky žalobcu, že vodič citované povinnosti neporušil, nakoľko predmetná pneumatika bola použiteľná na núdzový dojazd. Odvolací súd poukázal tiež na to, že v konaní nikto netvrdil (a ani to žiadnym spôsobom nevyplynulo z vykonaného dokazovania), že by vodič použil predmetnú pneumatiku na núdzový dojazd motorového vozidla a práve pri takomto použití došlo k jej deštrukcii. Z dokazovania mal za preukázané, že vodič defekt na ľavej prednej pneumatike ťahača zistil na odpočívadle/parkovisku, a tak nebol objektívne nútený vykonávať žiaden núdzový dojazd pre bezpečné odstavenie vozidla (pričom vôľa vodiča vykonať núdzový dojazd vozidlom ani nebola v konaní žiadnou zo strán tvrdená a ani preukázaná) a po výmene pneumatiky s predmetným vozidlom vykonával riadnu prevádzku, čím konal v rozpore s ustanovením § 5 vyhlášky č. 464/2009 Z. z.

14. Rovnako za nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd aj ďalšiu námietku žalobcu spočívajúcu v tvrdení, že pokiaľ žalovaný vodičovi p. G. neurčil bezpečný pracovný postup po výmene pneumatiky, napríklad núdzový dojazd do najbližšieho servisu, resp. povolanie servisného vozidla na parkovisko, tak takýmto konaním zaviniť vznik škody na strane žalobcu. Odvolací súd opakovane dôvodil tým, že z dokazovania na jednej strane nevyplynulo, že by vodič mal vôbec vôľu vykonávať núdzový dojazd s vozidlom (keďže z dokazovania vyplynulo, že vodič mal vôľu použiť vozidlo pre jeho riadnu prevádzku) a na druhej strane, k deštrukcii nesprávne použitej pneumatiky na ťahači nedošlo v súvislosti s realizovaním núdzového dojazdu vozidla vodičom. Pre rozhodovanie vo veci tak bolo nepodstatným, či vodič mal vedomosť o tom, či je oprávnený sám rozhodnúť o tom, v akom servise dá pneumatiku opraviť alebo má zamestnávateľ zmluvu s konkrétnym poskytovateľom takýchto služieb, kto bude opravu hradieť, či je žalovaný oprávnený nahlásiť fakturačné údaje zamestnávateľa servisu, či je oprávnený rozhodnúť o tom, či cena opravy je primeraná, čo má robiť ak servis akceptuje platbu za opravu až na základe vystavenej faktúry a pod., ako to namietol žalobca. Ani prípadný nedostatok takýchto informácií na strane vodiča totiž podľa názoru odvolacieho súdu nemohol byť bezprostrednou príčinou nehody ťahača a nezakladá zavinenie tejto nehody žalovaným. Odvolací súd zdôraznil, že vodič vzhľadom na svoje vzdelanie a dosiahnutú kvalifikáciu poznal všetky podmienky bezpečnej jazdy so sporným motorovým vozidlom a musel vedieť, že ním použitá pneumatika (Fulda Ecotron vzhľadom na jej označenie výrobcom na samotnej pneumatike) na hnacej náprave ťahača robí vozidlo nespôsobilým na jeho riadnu prevádzku, a teda že v riadnej prevádzke nemôže vozidlo ďalej používať a pokiaľ ho ďalej na takúto prevádzku použil (a to či už vedomo, alebo len z nedbanlivosti s vozidlom ďalej jazdil cca 1000 km po výmene pneumatiky), nemožno za takéto jeho konanie bez ďalšieho viniť žalobcu (správne malo znieť „žalovaného“ - pozn. dovolacieho súdu). Odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, poukázal na zákonné predpoklady vzniku nároku Sociálnej poisťovne podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a za správny vyhodnotil názor prvoinštančného súdu (podporený v rozsudku citovanými rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej tiež len „Najvyšší súd SR“, „najvyšší súd“ alebo „NS SR“), že pre priznanie regresných nárokov Sociálnej poisťovne je vždy rozhodujúci prvok zavinenia tretej osoby, a to bez zreteľa na to, či v prípade tejto tretej osoby prichádzala v inom (napr. pracovnoprávnom) vzťahu do úvahy jej objektívna zodpovednosť (napr. zodpovednosť zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom) a že zavinenie, ako subjektívna kategória, je v prípade tohto zodpovednostného vzťahu neopomenuteľným predpokladom vzniku zodpovednosti. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu správne uzavrel, že žalobca nepreukázal (a podľa odvolacieho súdu ani netvrdil) porušenie takej právnej povinnosti žalovaného, ktorá

by bezprostredne mala za následok vznik škody na strane žalobcu, poukazujúc pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/818/2005. Odvolací súd uzavrel, že žalobca nepreukázal zavinenie žalovaného na smrteľnom pracovnom úraze poškodeného pána G. ako základného predpokladu na vznik ním uplatnených nárokov.

15. Napokon za nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil aj námietku žalobcu spochybňujúcu údajné závery súdu prvej inštancie, že obsahová náplň školenia realizovaná bežne p. U., je totožná s obsahovou náplňou školenia, ktoré absolvoval vodič pán G.. Odvolací súd zdôraznil predovšetkým, že súd prvej inštancie takýto záver v konaní nevyvodil. Vo vzťahu k odbornej spôsobilosti vodiča, žalovaný v konaní skutkovo tvrdil, že vodič G. bol plne odborne spôsobilý vykonávať prácu vodiča na spornom motorovom vozidle (že bol riadne školený okrem iného aj o označovaní a používaní pneumatík na spornom ťahači, a tak vedel, že pneumatika Fulda Ecotron nie je technicky určená na jej používanie na hnaciu nápravu vozidla a že po obutí tejto pneumatiky na hnaciu nápravu ťahača, tento nie je spôsobilý na riadnu prevádzku). Odvolací súd poukázal na to, žalobca skutkové tvrdenia žalovaného v konaní účinne nepoprel a zdôraznil, že za popretie týchto skutkových tvrdení nemožno v zmysle § 151 ods. 2 CSP považovať na pojednávaní konanom 19. novembra 2019 žalobcom položenú tzv. rečnícku otázku „...kde je nejaký dokument, že zamestnanec bol oboznámený s významom skratiek uvádzaných na pneumatikách, s typom pneumatiky a pod....“. Odvolací súd pre úplnosť dodal, že pokiaľ aj súd prvej inštancie nad rámec svojej povinnosti vykonal dokazovanie výsluchom svedka pána U. za účelom objasnenia si rozsahu vzdelania profesionálneho vodiča (ktorý mu pravdepodobne nebol jasný), konal správne a z vykonaného dôkazu vyvodil aj správny záver o dôvodne predpokladanej zručnosti a vzdelaní vodiča, pána G. v súvislosti s používaním a výmenou pneumatík na nákladných súpravách. Pokiaľ žalobca až v odvolacom konaní naznačoval, že rozsah školenia poskytnutý pánovi G. bol iný, než ako bolo doteraz v konaní tvrdené a preukazované, túto jeho obranu vyhodnotil odvolací súd za neprípustnú a poukázal na koncepciu odvolacieho konania v civilnom spore vychádzajúcu z takzvaného neúplného apelačného systému, vrátane tzv. novôt podľa § 366 CSP. Zdôraznil, že žalobca v prejednávanej veci netvrdil ani nepreukázal, že vodič G. nebol riadne preškolený ohľadom používania pneumatík na spornom motorovom vozidle a že toto tvrdiť a preukazovať nemohol v doterajšom priebehu konania bez svojej viny, preto na takéto tvrdenia uvádzané až v odvolacom konaní nemohol odvolací súd prihliadnuť.

16. Uzavrúc, že v prejednávanej veci nebolo preukázané zavinenie žalovaného na spôsobení smrteľného pracovného úrazu poškodeného pána G., odvolací súd skonštatoval že regresný nárok žalobcu voči žalovanému na uhradenie vyplatených dávok dôchodkového poistenia pozostalým poškodeného, vzniknúť nemohol.

17. Na odvolane žalovaného proti druhému výroku prvoinštančného rozsudku o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žiadnej zo strán (a teda ani žalovanému), odvolací súd postupom podľa § 388 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v predmetnom výroku zmenil tak, že žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %, majúc za to, že neexistovali dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by bolo potrebné výnimočne náhradu trov konania žalovanému nepriznať. Odvolací súd zdôraznil, že ustanovenie § 257 CSP rozširuje prvky, ktoré majú strany viesť k výraznému zvýšeniu zodpovednosti nielen za výsledok, ale aj priebeh súdneho konania, najmä koncentráciu dokazovania. Poukázal na to, že v prejednávanej veci je predmetom sporu nárok Sociálnej poisťovne na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatou dávok v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretej osoby, teda spor svojou povahou a okolnosťami bežný (v konaní sa neriešila doposiaľ neriešená zložitá právna problematika), ďalej že žalovaný od začiatku súdneho konania odmietal, že by v dôsledku jeho zavineného protiprávneho konania došlo ku vzniku škody na strane žalobcu tvrdiac, že pán G. utrpel pracovný úraz s následkom smrti výlučne v dôsledku jeho neuváženeho a riskantného postupu pri výkone pracovnej činnosti vodiča nákladného vozidla v medzinárodnej kamiónovej doprave a vzhľadom na tieto skutočnosti od počiatku považoval žalobný návrh za nedôvodný. Žalovaný napriek opakovaným predžalobným výzvam žalobcu škodu neuhradil a počas konania riadne a včas označoval a predkladal dôkazy potrebné k posúdeniu pravdivosti jeho skutkových tvrdení potrebných pre rozhodnutie vo veci a riadne sa dostavoval na súdom nariadené pojednávania, kde sa aj vecne (konzistentne zotrvávajúc na svojej obrane prezentovanej už v odpore proti platobnému rozkazu) k veci

vyjadroval. Žalobca si tak musel byť počas celého konania vedomý rizika svojho neúspechu v spore. Súd žalobu žalobcu po vykonanom dokazovaní zamietol práve z dôvodu nepreukázania zavineného protiprávneho konania žalovaného, ktoré by malo za následok vznik škody na strane žalobcu. V zmysle uvedeného potom žalovanému vznikol podľa názoru odvolacieho súdu riadny nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalobcovi, zároveň mal odvolací súd za to, že jeho priznanie nepôsobí voči žalobcovi neprimerane tvrdo. Pre úplnosť odvolací súd dodal, že pokiaľ aj žalovaný včas nerozporoval nedostatky zistené Inšpektorátom práce Trnava a súhlasil s výplatou dávok pozostalým po zomrelom vodičovi, nemožno dospieť k záveru, že takéto jeho správanie/konanie mohlo budiť dojem jeho súhlasu s regresným nárokom žalobcu a zakladať jeho podiel na vzniku a priebehu sporu, ako to nesprávne uzavrel súd prvej inštancie. Odvolací súd mal za to, že žalobca si pred podaním žaloby bol vedomý jednoznačne odmietavého postoja žalovaného k úhrade uplatnených nárokov a tak musel sám vyhodnotiť, či je schopný v konaní preukázať opodstatnenosť nárokov uplatnených voči žalovanému, najmä, či je schopný preukázať zavinené protiprávne konanie žalovaného, majúceho za následok smrť jeho zamestnanca a vznik regresného nároku žalobcu na náhradu škody za vyplatené dávky. Pokiaľ sa žalobca rozhodol žalobu podať, musel niesť následky aj prípadného neunesenia dôkazného bremena na preukázanie ním tvrdených skutkových okolností, preukazujúcich vznik uplatneného nároku.

18. S ďalšími námietkami žalobcu a žalovaného sa odvolací súd ako nepodstatnými pre rozhodnutie vo veci nezaoberal, argumentujúc (aj poukazom na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“ alebo „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04 a II. ÚS 200/09) tým, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovými stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných sporovými stranami.

19. Konštatujúc, že žalovaný bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP), odvolací súd podľa ustanovení § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP rozhodol o nároku žalovaného voči žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

20. Proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu, v jeho potvrdzujúcej časti, podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca, vyvodzujúc jeho prípustnosť z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP s návrhom, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu č. k. 32Cob/2/2021-214 z 29. apríla 2022 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

21. Žalobca v dovolaní tvrdí, že odvolací súd dospel k nesprávnemu záveru, že je dostatočne preukázané a údajne ani nebolo medzi stranami sporné, že došlo k protiprávnemu konaniu vodiča, poškodeného pána G. tým, že vymenil pneumatiku s defektom na hnacej náprave vozidla za nevhodnú pneumatiku určenú pre náves, čo malo byť príčinou nehody, v dôsledku ktorého konania došlo k porušeniu § 5 ods. 1 a ods. 5 vyhlášky č. 464/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevádzke vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách. Odvolací súd pri určovaní tretej osoby, ktorej zavineným protiprávnym konaním došlo ku škode, nevzal do úvahy podľa názoru žalobcu najvierohodnejší a najpodstatnejší dôkaz predložený v konaní, a to Protokol Inšpektorátu práce Trnava č. ITA-4-19-2.6/P-JI-17 zo dňa 4. apríla 2017, ktorý ako nedostatok v súvislosti s nehodou pričítal žalovanému to, že neurčil bezpečný pracovný postup po výmene pneumatiky, napr. núdzový dojazd do najbližšieho servisu, resp. povolanie servisného vozidla na parkovisko, čím porušil § 6 ods. 1 písm. i/ zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. V zmysle záverov predmetného protokolu je totiž zjavné, že boli zistené nedostatky a porušenie právnych predpisov na strane zamestnávateľa (žalovaného), nie však zamestnanca (vodiča, p. G.). Inšpektor práce v súlade s § 12 ods. 2 písm. a/, § 14 ods. 2 písm. a/ zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nariadil žalovanému vykonať nápravu v zistených nedostatkoch týkajúcich sa porušenia predpisov a vydaním pokynov o činnosti vodiča v prípade defektu, zároveň mu uložil povinnosť prijať a trvale zrealizovať opatrenia na zabránenie opakovania nedostatkov. Žalobca považuje protokol za významný dôkazný prostriedok a jeho závery za právne relevantné pre zisťovanie skutkového stavu. Poukázaním na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžk/109/2017 žalobca tvrdí, že protokol je spôsobilým dôkazným predmetom resp.

predmetom súdneho prieskumu za predpokladu, že obsahuje autoritatívne a vynútiteľné uloženie povinností kontrolovanému subjektu, čo v danom prípade protokol obsahuje. Poukazom na ďalšie rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3MCdo 19/2008 (ako aj 8Cdo/149/2018), ktoré potvrdzujú potrebu skúmania rozsahu miery zavinenia, žalobca odvolaciu súdu vytkol, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe tým, že mieru zavinenia žalovaného neskúmal (resp. nezohľadnil), a to aj napriek záverom Inšpektorátu práce, z ktorých nepochybne vyplýva príčinná súvislosť inkriminovanej dopravnej nehody a porušenie bezpečnostných predpisov na strane žalovaného, konkrétne ustanovení zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Hoci označený predpis v kontexte pracovnoprávneho vzťahu medzi žalovaným a vodičom p. G. predstavuje právnu úpravu zásadného významu, nakoľko zakotvuje povinnosť žalovaného ako zamestnávateľa dbať o život a zdravie zamestnancov a nie prenechať všetky riziká na zamestnancovi, súd naň neprihliadol a i keď zistené nedostatky žalovaný v protokole nerozporoval, vylúčil akúkoľvek jeho zodpovednosť ako zamestnávateľa.

V tejto súvislosti žalobca argumentuje tým, že ten, kto požíva výhody (zisk z podnikania), znáša aj riziká (najmä zo zodpovednosti za ochranu života a zdravia zamestnancov). Sumarizujúc vyššie uvedené a citujúc ustanovenia § 238 ods. 1 a 6 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, žalobca tvrdí, že žalovaný je (tretou) osobou, ktorá svojím protiprávnym konaním zavinila, že došlo k výplate dávok sociálneho poistenia, preto zodpovedá žalobcovi za spôsobenú škodu, ktorú je povinný nahradiť.

22. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný písomným podaním z 23. augusta 2022, v ktorom navrhol dovolanie zamietnuť, považujúc rozhodnutie odvolacieho súdu za správne a dostatočne odôvodnené so správnym záverom, že žalobca nepreukázal porušenie žiadnej právnej povinnosti žalovaného, majúcej za následok vznik škody na strane žalobcu. Žalovaný si zároveň uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

23. Písomné vyjadrenie žalovaného zaslal súd prvej inštancie postupom podľa § 436 ods. 4 CSP žalobcovi, ktorého ďalšie vyjadrenia v spore nenasledovali.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), konajúca zamestnancom s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa v súlade s ustanovením § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu je potrebné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie svojho rozhodnutia (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

25. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí výlučne do právomoci dovolacieho súdu (viď sp. zn. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v jednotlivých ustanoveniach CSP (obdobne aj sp. zn. I. ÚS 438/2017). Pri vyslovení záveru o (ne)prípustnosti dovolania dovolací súd preto nie je viazaný tým, čo uviedol dovolateľ, prípadne druhá strana.

26. Pre dovolanie prípustné podľa § 421 CSP platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).



27. Dovolací súd je rozsahom dovolania viazaný (§ 439 CSP, okrem prípadov uvedených v písm. a/ až c/ citovaného ustanovenia). Rovnako je dovolací súd viazaný dovolacím dôvodom (§ 440 CSP), ktorým je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní. V dôsledku uvedenej viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 59/2017 z 8. júna 2017).

28. V tu posudzovanej veci žalobca (ďalej tiež ako „dovolateľ“) v dovolaní argumentuje prípustnosťou dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

29. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP sa vždy vzťahuje na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k záverom uvedeným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania potom bude, vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (ustanovenie § 440 CSP), závisieť od toho, či a ako dovolateľ vymedzil dovolaciu otázku zásadného právneho významu (kľúčovú) pre rozhodnutie veci. Povinnosťou dovolateľa kvalifikovane zastúpeného advokátom (resp. konajúceho zamestnancom s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa) je teda uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne a konkretizovať, ako podľa jeho názoru mal odvolací súd konkrétnu právnu otázku správne vyriešiť. Až po splnení týchto predpokladov prípustnosti dovolania, môže dovolací súd pristúpiť k uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu. Povinnosť dovolateľa vymedziť a konkretizovať prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, treba vnímať ako jeho povinnosť predostrieť vlastnú argumentáciu v prospech prípustnosti dovolania a na ňu nadväzujúcu povinnosť doložiť ju buď konkrétnou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd odchýlil, tvrdením o absencii rozhodovacej praxe, alebo konkretizáciou rozdielností v rozhodovaní dovolacieho súdu. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí ísť - okrem špecifikovaných podmienok - predovšetkým o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (viď uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 z 26. februára 2010).

30. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP žalobca vyslovil názor, že odvolací súd pochybil, keď neprihliadol na dôkaz - Protokol Inšpektorátu práce Trnava č. ITA-4-19-2.6/P-JI-17 zo 4. apríla 2017, ktorý konštatoval porušenie právnych predpisov na strane žalovaného ako zamestnávateľa vodiča, pána G.Ž. tým, že neurčil bezpečný pracovný postup po výmene pneumatiky, napr. núdzový dojazd do najbližšieho servisu, resp. povolanie servisného vozidla na parkovisko, čím porušil § 6 ods. 1 písm. i/ zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Tým, že odvolací súd na označený dôkazný prostriedok neprihliadol, dospel k nesprávnemu právnemu záveru o vylúčení akejkoľvek zodpovednosti žalovaného ako zamestnávateľa a zavinenie v plnej miere pripísal vodičovi, pánovi G., ktorý svojím konaním mal porušiť dopravné predpisy, konkrétne § 5 ods. 1, ods. 5 vyhlášky č. 464/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevádzke vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách. Žalobca v dovolaní poukazuje na rozsudok NS SR sp. zn. 10Sžk/19/2017 zväznil, že protokol je spôsobilým dôkazným prostriedkom, resp. predmetom súdneho prieskumu za predpokladu, že obsahuje autoritatívne a vynútiteľné uloženie povinností kontrolovanému subjektu. Poukazom na ďalšie rozhodnutia sp. zn. 8Cdo/149/2018 a 3MCdo/19/2018 zas dôvodí potrebou skúmania rozsahu miery zavinenia, vychádzajúc z dôkazov, v tomto prípade predovšetkým označeného protokolu Inšpektorátu práce, ktorý v súvislosti s nehodou konštatoval (už vyššie uvedené) nedostatky a porušenie právnych predpisov u žalovaného. V dôsledku uvedeného je podľa názoru žalobcu žalovaný

(tretou) osobou, ktorá svojím protiprávnym konaním zavinila, že došlo k výplate dávok sociálneho poistenia. Podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je preto žalovaný osobou zodpovednou za spôsobenú škodu, ktorú je povinný nahradiť.

31. Dovolací súd po oboznámení sa s vyššie uvedeným obsahom dovolania žalobcu vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je nútený konštatovať, že skutočnosti namietané žalobcom ako dovolateľom kritérium právnej otázky zakladajúcej prípustnosť dovolania nespĺňajú (keďže túto nevymedzil spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP).

32. Dovolací súd upozorňuje, že z dôvodu, že dovolací súd je viazaný obsahovým vymedzením dovolacieho dôvodu, je potrebné, aby dovolateľ konkrétne vymedzil právnu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá požiadavka je umocnená tou skutočnosťou, že dovolateľ (vo všeobecnosti) musí byť zastúpený advokátom ako osobou znalou práva (s výnimkou prípadov zakotvených v § 429 ods. 2 CSP), ktorá okolnosť predpokladá bezchybnosť podaných dovolaní. Uvedené korešponduje so závermi Ústavného súdu SR v jeho rozhodnutiach, vyžadujúcich aby „...právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť“ (I. ÚS 115/2020).

33. Mimo vyššie uvedeného má dovolací súd za nepochybné, že námietky formulované dovolateľom, sa týkajú posúdenia skutkových okolností pri posudzovaní (ne)zavineného konania žalovaného, ktoré malo za následok vznik škody na strane žalobcu výplatom dávok vdovského dôchodku manželke zomrelého G. G. a sirotského dôchodku jeho dieťaťu. Z textu (obsahu) dovolania žalobcu (§ 124 ods. 1 CSP) je bezpochyby zrejmé, že nesúhlasí s úvahami a skutkovými závermi konajúcich súdov ohľadne ustálenia nároku žalobcu na náhradu škody voči žalovanému a s vyhodnotením zistených skutkových okolností. Z uvedeného tak vyplýva, že žalobca namieta nesprávnosť skutkových zistení odvolacím súdom (i súdom prvej inštancie), ktoré uzavreli, že príčinou dopravnej nehody bolo „obutie“ nevhodnej pneumatiky (t. j. pneumatiky technicky určenej na náves vozidla, a teda na nápravu, ktorá nie je hnacia) na hnaciu ľavú prednú nápravu ťahača, a to pre ďalšiu riadnu prevádzku ťahača s návesom, vodičom vozidla, pánom G. (zamestnancom žalovaného). V dôsledku „obutia“ nevhodnej pneumatiky a následnej jazdy vozidla ďalších cca 1000 km, došlo k jej prasknutiu a následnému vybočeniu vozidla vľavo mimo komunikáciu, prerazeniu ochranných zvodidiel, čo viedlo k priamemu narazeniu kabíny vozidla do protiľahlého svahu, následnej úplnej demolácii kabíny a k zraneniam vodiča, nezlučiteľným so životom. Na základe týchto skutkových záverov potom konajúce súdy dospeli k právnomu záveru, že žalobca v konaní nepreukázal zavinené protiprávne konanie žalovaného, majúceho za následok smrť jeho zamestnanca a vznik regresného nároku žalobcu na náhradu škody za vyplatené dávky.

34. K definícii skutkovej a právnej otázky sa najvyšší súd vyjadril v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/27/2019 aj tak, že „Riešenie skutkovej otázky je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie právnej normy na posudzovaný prípad“.

35. Nedostatočné zistenie skutkového stavu veci žalobca namietol v dôsledku nevykonania dôkazu preukazujúceho ním tvrdené okolnosti, a to Protokolu Inšpektorátu práce Trnava č. ITA-4-19-2.6/P-JI-17 zo 4. apríla 2017, tvrdiac, že jeho nevykonanie malo za následok vylúčenie akejkolvek zodpovednosti žalovaného ako zamestnávateľa zomrelého vodiča pána G. napriek tomu, že menovaný Inšpektorát nedostatky a porušenie právneho predpisu na strane žalovaného konštatoval.

36. Vo vzťahu k vyššie uvedenému dovolací súd upozorňuje, že tvrdením o nesprávne, resp. neúplne zistených skutkových okolnostiach, v dôsledku tvrdeného nesprávneho (neúplného) dokazovania, prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, odôvodniť nemožno. Dovolací súd opakovane upozorňuje, že nie je súdom skutkovým. Skutkové závery, namietané žalobcom v dovolaní, nie je dovolací súd oprávnený preskúmať, pretože v zmysle ustanovenia § 442 CSP je viazaný skutkovým stavom, z ktorého vychádzal odvolací súd. Dovolací súd totiž nie je treťou inštanciou a dovolanie nie je koncipované ako ďalší riadny opravný prostriedok. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP, významovo nezodpovedajú.

37. Vo vzťahu k procesu dokazovania, dovolací súd po preskúmaní oboch vo veci vydaných súdnych rozhodnutí, ako aj konania, ktoré ich vydaniu predchádzalo, konštatuje, že dokazovanie v posudzovanej veci bolo vykonané v súlade s ustanoveniami § 132 ods. 1, § 185 ods. 1 a § 191 ods. 1 CSP, v spojení s ust. § 378 ods. 1 CSP (podľa ktorého na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, a teda aj označené ustanovenia).

38. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca v konaní dôvodil (okrem iného) protokolom Inšpektorátu práce Trnava, v ktorom Inšpektorát žalovanému vytýkal porušenie zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Z obsahu spisu tiež vyplýva, že súd prvej inštancie dokazovanie predmetným protokolom vykonal, s jeho obsahom sa oboznámil a v spojení s ďalším dokazovaním vykonaným v konaní mal za preukázané, že k protiprávnemu konaniu došlo výmenou pneumatiky s defektom na hnacej náprave ťahača za nevhodnú pneumatiku určenú pre náves, následkom ktorého konania došlo k vzniku škody (smrteľnému pracovnému úrazu pána G., poškodeného poistenca žalobcu a zamestnanca žalovaného). Mal za preukázané, že k vzniku škody došlo v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním (smrteľný pracovný úraz poškodeného bol spôsobený náhlým prasknutím vymenenej nevhodnej pneumatiky a nárazom kabíny vozidla do svahu). Príčinou dopravnej nehody bola výmena ľavej prednej pneumatiky za pneumatiku, ktorá nebola technicky určená na použitie na hnacej náprave. Súd uzavrel, že zavinenie na vzniku smrteľnej dopravnej nehody nesie v plnej miere poškodený, pretože svojím konaním (neodbornou výmenou pneumatiky a ďalšou jazdou na neprimeranú vzdialenosť), porušil dopravné predpisy, následkom čoho vznikla dopravná nehoda (body 6., 18., 21. prvoinštančného rozsudku). Odvolací súd, stotožňujúc sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvoinštančného, uviedol, že nenachádzal dôvod, pre ktorý by sa mal od nich odchýliť a na zdôraznenie správnosti prvoinštančného rozsudku sa vyjadril k jednotlivým odvolacím námietkam žalobcu. Osobitne k Protokolu Inšpektorátu práce sa odvolací súd vyjadril síce vo vzťahu k odvolacej námietke žalovaného týkajúcej sa trov prvoinštančného konania, vyslovil však, že pokiaľ aj žalovaný nedostatky zistené Inšpektorátom práce Trnava včas nerozpíral a s výplatom dávok pozostalým po zomrelom vodičovi súhlasil, nemôže takéto jeho konanie či správanie budiť dojem jeho súhlasu s regresným nárokom žalobcu a zakladať jeho podiel na vzniku a priebehu sporu. Odvolací súd tiež zdôraznil, že súdy závermi Inšpektorátu o zavinenom protiprávnom konaní žalovaného, viazané nie sú.

39. Zhrnúc vyššie opísané skutočnosti má dovolací súd za to, že dokazovanie na súde prvej inštancie bolo vykonané spôsobom zodpovedajúcim Civilnému sporovému poriadku (s ktorého závermi sa stotožnil aj súd odvolací). Z § 191 ods. 1 CSP vyplýva, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporovej strany, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Procesný postoj strany nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 329/04), čo v posudzovanom prípade splnené bolo. Opakovane však dovolací súd zdôrazňuje, že

tvrdeným neúplným (resp. nesprávnym) dokazovaním, prípustnosť dovolania v zmysle dovolateľom namietaného ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, odôvodniť nemožno a k procesu dokazovania sa dovolací súd vyjadril, aby tak reagoval na námietku žalobcu vznesenú v dovolaní, spočívajúcu v nezohľadnení záverov protokolu Inšpektorátu práce.

40. Dovolací súd pre úplnosť dodáva, že vo veci konajúce súdy, vykonané dôkazy dostatočne jasne a zrozumiteľne vyhodnotili v písomnom odôvodnení svojich rozhodnutí, a teda ich rozsudky nemožno považovať ani za nedostatočné, keďže zákonnú požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia spĺňajú aj vo vzťahu k procesu dokazovania v predmetnom konaní, v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP (uplatňované aj v odvolacom konaní podľa § 378 ods. 1 CSP), pričom obe rozhodnutia je potrebné brať do úvahy ako vzájomne súvisiaci celok. Dovolací súd považuje za významné aj zdôraznenie judikatúrou ústavného súdu konštatovaného stavu, že iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej nedôvodnosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

41. Dovolací súd záverom vo vzťahu k rozsudku sp. zn. 10Sžk/19/2017, ktorým žalobca dôvodí vo svojom dovolaní, uvádza, že (ako vyplýva z obsahu predmetného rozsudku), samotný protokol bol predmetom súdneho prieskumu v konaní o kasačnej sťažnosti; najvyšší súd v predmetnom konaní konštatoval, že „...súdny prieskum protokolu je možný len za predpokladu, že obsahuje autoritatívne a vynútiteľné uloženie povinností kontrolovanému subjektu, ktoré majú smerovať k náprave zistených nedostatkov. Platí, že uvedené určenie povinností určuje aj rámec súdneho prieskumu, keď je možné skúmať len zákonnosť uloženia tých povinností, ktoré predstavujú zásah do právneho postavenia kontrolovaného subjektu. Možnosť súdneho prieskumu je teda limitovaná týmto rozsahom a súd sa v zásade nemôže zaoberať správnosťou určenia príčin pracovného úrazu ako celku, ale len zistení ohľadne porušenia povinností kontrolovaného subjektu, ktoré viedli k uloženiu povinností vynútiteľných uložením sankcie. Len uloženie týchto sankcií predstavuje pri protokole zásah do sféry kontrolovaného subjektu a robí protokol spôsobilým predmetom súdneho prieskumu.... súdna preskúmvacia činnosť vo vzťahu k protokolu o výsledku inšpekcie práce je presne vymedzená, a teda správny súd je oprávnený skúmať len zákonnosť uloženia povinností smerujúcich k náprave zistených nedostatkov...“. Z uvedeného vyplýva, že protokol samotný môže byť predmetom súdneho prieskumu iniciovaného kontrolovaným subjektom, a teda ide o inú situáciu, než akou dôvodí žalobca vo svojom dovolaní.

42. Vo vzťahu k ďalšiemu rozhodnutiu, ktorým dôvodí žalobca vo svojom dovolaní, a to sp. zn. 3MCdo 19/2008 (ako aj sp. zn. 8Cdo/149/2018), dovolací súd uvádza, že v ňom najvyšší súd konštatoval „...potrebu skúmania miery zavinenia poberateľa dávok, lebo v rozsahu, v akom bolo toto jeho zavinenie (spoluzavinenie) príčinou vzniku nároku na poskytnutie dávok, nemá tretia osoba voči Sociálnej poisťovni povinnosť nahradiť poskytnuté dávky, resp. nahradiť škodu vzniknutú výplatou dávok.“ V tu posudzovanej veci konajúce súdy otázku miery zavinenia žalovaného na spôsobení smrteľného pracovného úrazu poškodeného pána G., bezpochyby skúmali, dospejúc k záveru, že jeho zavinenie preukázané nebolo, v dôsledku čoho nemohol vzniknúť regresný nárok žalobcu voči žalovanému na uhradenie vyplatených dávok nemocenského a úrazového poistenia pozostalým poškodeného.

43. Sumarizujúc vyššie uvedené, keďže dovolateľ vo vzťahu k dôvodu prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nevymedzil dovolací dôvod spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP, dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP odmietnuť, a to bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia.

44. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd priznal voči žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

45. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.